

Avukatlık Mesleği ve Reklâm

Nadire ÖZDEMİR* • Funda ALGIN** • Deniz ŞAHİN***

Çağımızda teknolojinin ilerlemesi, ürün ve hizmetlerin çeşitlenmesi sonucu rekabetin artmasıyla her alanda reklâma başvurmanın kaçınılmaz olduğu kabul edilmektedir. Bu kabulle hareket edildiğinde acaba avukatlık hizmeti de bu alanların içinde yer almak zorunda mıdır? Avukatlık mesleğinin kamusal niteliği ve avukatlık meslek etiği dikkate alındığında avukatın reklâm yapması daha farklı bir değerlendirmeyi gerektirmez mi? Bu sorulardan yola çıkarak, ilk olarak reklâmın amacını ve reklâm yapmanın ne anlama geldiğini tanıtım ve bilgi verme kavramlarıyla ilişkisi bağlamında açıklayacağız. Daha sonra avukatlık mesleğinin niteliği ve amacı ışığında reklâmın avukatlık meslek etiğiyle bağdaşıp bağdaşmadığını irdeleyeceğiz.

Reklâm Nedir?

Avukatlık meslek etiğiyle reklâmın bağdaşıp bağdaşmayacağı sorusuna cevap bulabilmek için öncelikle; reklâm kavramının ne anlama geldiği, reklâmın ne için yapıldığı yani amacının ne olduğu ve ne gibi fonksiyonları yerine getirdiğini açıklamak gereklidir.

Birçok farklı tanımı bulunmasına rağmen genel olarak reklâm; tüketicileri bilgilendirme amacı taşıyan, belli bir ürünü veya hizmeti tercih etmeleri için mal ve hizmetler hakkında bilgi sunan bir araç olarak tanımlanabilir¹. Buna göre reklâmlar iki

temel amaca hizmet etmektedir. Bir yandan işletmeler kendi ürün ve hizmetlerini tanıtarak piyasadaki sürümlerini artırma imkânı bulurken, diğer yandan tüketiciler reklâmı yapılan ürün ve hizmetler hakkında bilgi sahibi olabilmekte, böylece söz konusu ürün ve hizmetler hakkında daha kolay seçim yapabilmektedirler².

Reklâmın; reklâmı yapılan ürün veya hizmet hakkında tüketiciyi bilgilendirme, ikna etme, tüketicinin zihninde ürünün, hizmetin veya markanın hatırlanmasını sağlama, reklâma konu ürün veya hizmette değer katma ve bu ürün veya hizmetin tüketici tarafından satın alınmasını sağlama gibi fonksiyonları bulunmaktadır³. Bu kapsamda reklâmın sadece satışları artırma fonksiyonu olmadığı, bunun yanında tüketicileri ürün ve hizmetler hakkında bilgilendirdiği de anlaşılmaktadır.

Modern çağda reklâm yapmanın sınırları oldukça geniş yorumlanmakta ve reklâm; “basılı ortam”dan internet, görsel medya gibi alanlara yayılarak sadece satışları artırma olan amacını aşmıştır. Günümüz anlayışı ile reklâm; “belirli bir hedef pazarı oluşturan bireyleri ya da izleyicileri ürünlere, hizmetlere, organizasyonlara ya da düşüncelere dair bilgilendirmek ve/veya ikna etmek amacıyla, firmaların, kar amacı gütmeyen organizasyonların, kamu kurumlarının ve bireylerin ikna edici mesajlarının ve

* Arş. Gör, Ankara Üniversitesi Hukuk Fak. Hukuku Felsefesi ve Sosyolojisi

** Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

*** Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

1 Göle, Celal, Ticaret Hukuku Açısından Aldatıcı Reklâmlara Karşı Tüketicinin Korunması, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü Yayınları, Ankara, 1983, s.34

2 Scammon, Debra, Comparative Advertising: A Re-Examination of the Issues, The Journal of Consumer Affairs, 1978, V: 12 (2), s.381’den aktaran, ÜREY, Yelda, Türk Hukukunda Karşılaştırmalı Reklâmlar konulu Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.1.

3 ÜREY, Yelda, Türk Hukukunda Karşılaştırmalı Reklâmlar konulu Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, s.9.

duyurularının, kitle iletişim araçlarına yerleştirilmesi⁴ olarak kabul edilmektedir⁵.

Konumuzla ilgisi bağlamında ele aldığımızda acaba avukatın kendi reklâmını yapması avukatlık mesleğinin amacı ve meslek etiğine uygun şekilde belirlenebilir mi? Kuşkusuz müvekkil sayısını artırmak ve diğer avukatlara göre avantaj sağlamak amacıyla kendi tanıtımını yapmak, yasakta bahsedilen ‘reklâm’ kapsamına girer. Peki, savunma hakkının hatırlatılması, kişilere hak ve yükümlülükleri hakkında bilgi verilmesi de yasak kapsamında değerlendirilebilir mi? Örneğin bir avukatın; iş kazasında yaralanan bir kişiye ya da kaza sonucu yakınına kaybeden kişiye yasal haklarını hatırlatması ya da sağlığa zararlı bir ilacın üretiminden zarar görmüş veya görecekle- re dava açma haklarının olduğunu söylemesi⁶ avukatlık mesleği ve reklâm ilişkisi açısından nasıl değerlendirilecektir?

Reklâmda aynı tutarlı mesajın tüm medya kanallarından verilmesi amaçlanır. Kullanılan aracın gazete, dergi, radyo, televizyon, reklâm panosu, kartvizit, doğrudan mektup, internet sitesi olmasına göre uygulama değişecektir. Burada da avukatlık hizmeti bakımından avukatların kullandığı kartvizitler, isim panoları, çeşitli televizyon programlarında hukuk bilgisi veren ya da somut olayla ilgili prosedürü açıklayan avukatlar ve internet siteleriyle ilgili çeşitli sorular gündeme gelmektedir.

İnternet, sağladığı etkileşimli ortam sayesinde avukatlar ve hukuk yardımı almak isteyenlerin hizmetindedir. Bu durumda site yöneticisi ya da herhangi bir isim altında cevap veren avukatlar reklâm yasağı

kapsamında değerlendirilecek midir? Tüm bu örnekler, üzerinde düşünülmesi gereken hususlardır.

Reklâmın amacı yanında yapıma şeklinin de avukatlık mesleği bakımından önem taşıdığı belirtilmelidir. Çünkü abartılı ve yanıltıcı beyanlar içeren ya da avukatlık mesleğiyle bağdaşmayacak tutumlar içinde bulunarak reklâm yapmanın kabul edilemeyeceği açıktır.

Reklâm hakkındaki açıklamalarımızdan sonra avukatlık ve reklâm ilişkisini daha iyi değerlendirebilmek bakımından öncelikle avukatlık mesleğinin niteliğini ele alacağız.

Avukatlık Mesleğinin Niteliği

Avukatlık meslek kuralları oluşturulurken, avukatlık mesleğinin kamu hizmeti niteliğiyle beraber avukatların yargının üçüncü ayağını teşkil ettiği ve hak arama özgürlüğünün ve savunma hakkının avukatlarca sağlanıyor olduğu göz ardı edilmemelidir. Bu anlamda avukatlar sadece teknik hukuk bilgisini kullanarak müvekkilinin menfaatini koruyan uzmanlar değil, aynı zamanda adaletin gerçekleşmesini sağlamada etkin role sahip meslek mensuplarıdır. Her ne kadar uygulamada avukatların adaletin sağlanmasındaki rolü gerek toplum gerekse avukatların kendilerinin büyük çoğunluğu tarafından göz ardı ediliyor olsa da avukatların olmadığı bir yargı sisteminin kabul edilemeyeceği açıktır. Savunma hakkını ve hak arama özgürlüğünü temsil eden avukat, hukuk bilgisi ve mesleki deneyimleri ile adaletin gerçekleşmesine hizmet etmekte ve diya-

4 <http://www.marketingpower.com/> , 23 Temmuz 2010

5 Bir reklam yazarına göre ise reklâmın en büyük amacı, bir şey 10 liraysa onun 12 liraya değer olduğunu düşündürmektir.

6 Bu örnek özellikle Amerika Birleşik Devletlerinde “class action” olarak da bilinen yeni bir dava türüne girmektedir. Class Action (grup davası) tek davada karara bağlanmak üzere, aynı davalıya karşı birden fazla kişinin iddialarının tümünün veya bir kısmının dava edilmesine imkan veren hukuki bir araç olarak tanımlanabilir, bkz. Özbay, İbrahim, Grup Davaları, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2009, s.34 ve dipn.52’ de anılan yazarlar.

lektik etkinlik olarak kabul edilen⁷ yargılama faaliyetinde önemli bir işleve sahip bulunmaktadır. Yargılama faaliyetinin amacı, hukuk düzeninin korunması ve adaletin gerçekleştirilmesidir. Bu nedenle bu amacın gerçekleşmesinde görev alan yargıçlar ve savcılar gibi yargının kurucu ögesi bağımsız savunmayı temsil eden avukatlar da kamu hizmeti yapmaktadır. Avukat, hukuk bilgisi ve mesleki deneyimleri ışığında kişilerin haklarının korunmasına yardım ederken aynı zamanda adaletin sağlanmasına da hizmet eder⁸.

Bu kapsamda ele alındığında avukatlık mesleğinin kamusal niteliğinin bulunması nedeniyle meslek mensuplarından buna uygun şekilde hareket etmelerinin beklenmesi ve avukatların teknik hukuki bilgilerini müvekkillerine satan bir tacirden farklı olarak değerlendirilmeleri gerektiği anlaşılmaktadır. Bununla birlikte avukatlığın aynı zamanda serbest meslek faaliyeti olduğu açıktır. Ancak avukatın sermaye ile değil, mesleki bilgisi ve tecrübesi ile hareket ettiği hususu unutulmamalıdır. Avukatlık mesleğinin kamusal niteliğinin bulunmasının yanında aynı zamanda serbest meslek faaliyeti olması, avukat müvekkil ilişkilerinde avukatın bağımsızlığını koruması açısından önemlidir. Avukatlık mesleğinin serbest meslek olarak yapılması, avukatların yürütecekleri işleri belirlemede ve mesleki faaliyetlerini gerçekleştirmede kendi kararları ile hareket etmeleri anlamına gelir. Ancak avukatlığı tamamen kazanç amacı güden serbest mesleklerden de ayırmak gerekir⁹.

Tüm meslekler saygı değer olmakla beraber bazı mesleklerin belirli özellikleri o mesleği icra edenlerin daha özenli bir davranış içinde olmalarını gerektirebilir¹⁰. Adalet değerlerinin çiğnenmesi veya bilerek ihmal edilmesi sadece konunun taraflarının değil konuyla alakası olmayan üçüncü kişilerin ve toplumun tepkisiyle karşılaşır¹¹. Bu nedenle, adalet idesine hizmet eden avukatlık mesleğinin gerekleri farklılık arz etmektedir.

Elbette mesleği ne olursa olsun her insan için önemli olan düşünsel, entellektüel erdemler avukatlar için de söz konusudur. Ancak avukatlardan bunlara ek olarak mesleğin amacına göre belirli erdemlere sahip olması beklenir. Bu nedenle avukatlık meslek kuralları oluşturulurken ve ilgili normlar belirlenirken avukatlık mesleğinin amacından hareket edilmelidir¹². Avukatlık mesleğinin amacı ve gerekliliklerinden yola çıkılarak; avukatların sahip olması gereken erdemler ile mesleklerini icra ederken göz önünde bulundurmaları gereken temel ilkeler ve kaçınılmaları gereken davranış şekilleri doğru şekilde değerlendirme konusu yapılabilecektir.

Avukatlık mesleğinin amacı yukarıda açıkladığımız üzere; hukukun uygulanmasında adalet değerinin gözetilmesine yardımcı olmaktır. Avukatların adil olmanın gerekleriyle bağdaşacak şekilde müvekkillerini temsil etmeleri gerektiği belirtilir¹³. Bu anlamda avukatlardan adaletin gerçekleşmesine bağlılık, objektiflik,

7 Erem, Faruk, *Diyalektik Açından Ceza Yargılaması*, Broşür; s.10

8 Yalıt, Başar, "Avukatlık ve Felsefe", *HFSA*, Sayı 11, İstanbul Barosu, İstanbul, 2005, s.49

9 Tan, Mine, *Meslek Olarak Hukuk ve Siyasette Hukukçu*, TODAİE, Ankara, 1972, s.22

10 Ersoy, Yüksel, "Avukatlıkta Reklam Yasağı", *Hukuk Kurultayı 2004 Cilt III: Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı*, Ankara Barosu, Ankara, 2004

11 Rueschemeyer, Dietrich, "Doktorlar ve Hukukçular: Mesleki Teorisi Üzerine Bir Yorum", *Meslekler ve Sosyoloji*, Der.ve Çev.: Zafer CİRHİNLİOĞLU, Gündoğan Yayınları, Ankara, 1996, s.84

12 Kuçuradı, İoanna "Avukatlıkta Meslek Kuralları ve Etik", *Hukuk Kurultayı 2004 Cilt III: Avukatlık Mesleği ve Savunma Hakkı*, Ankara Barosu, Ankara, 2004, s.655

13 Uygur, Gülriz, "Hukuk Etiğine Giriş", http://www.bahum.gov.tr/bahumetik/kose_yazileri/makale_bilimsel_yazil1_makale.htm 8 Eylül 2010

bağımsızlık¹⁴ ile dürüstlük, güvenilirlik ve müvekkilin istekleri ve çıkarları karşısında mesafeyi koruma¹⁵ gibi erdemlere sahip olmaları beklenir.

Günümüzde genel olarak avukat sayısının artması ve avukatların iş elde edebilme amacıyla gerek kendi aralarında gerekse diğer meslek mensupları ile aralarındaki rekabet ilişkilerinin yoğunlaşması sonucunda avukatlık mesleğinin icrasında birçok sorunla karşılaştığı ve avukatlık meslek etiği üzerindeki tartışmaların arttığı görülmektedir. Dürüstlük, güvenilirlik, nesnel olma ve müvekkilin karşısında mesafeyi koruma gibi çalışma ilkelerini temsil eden avukatların yanında; bir hukuk uygulayıcısının göreviyle bağdaşmayacak şekilde avukatlık mesleğinin yeni yorumlarına yer verildiği ve avukatın bir sınırlama olmaksızın müvekkilin en aşırı istekleriyle kendini özdeşleştirdiği veya müvekkilinin ortağı gibi hareket ederek hukuk kurumunu adeta rekabete yönelik bir hizmet sektörüne dönüştürdüğü örneklerle sıkça karşılaşılabilmektedir¹⁶.

Bu kapsamda avukatlıkta reklam konusu da son dönemde sıkça üzerinde durulan ve tartışılan konulardan biridir. Acaba avukatlık mesleğinin niteliği ile reklâm yapmak ne ölçüde bağdaşır?

Avukatlık ve Reklâm

Ekonominin gelişmesi, hukukun düzenlediği alanların genişlemesi ve toplumda hak arama bilincinin yükselmesi kimilerine göre bir hukuk piyasası (*legal market*) yaratarak avukatlık hizmetinde reklâma başvurulmasında etkili olmuştur. Ancak avukatlığın serbest meslek olup kamu hizmeti niteliği taşıması avukatlık mesleğinde reklâmın farklı değerlendirilmesini gerektirmektedir.

Avukatlık mesleği ve reklâm farklı ülkelerde farklı düzenlemelere tabi olmaktadır. Kimi ülkelerde reklâm yasağı denek katı kurallar uygulanırken kimi ülkelerde ise reklâm serbestisi ile avukatlar, kendilerini ve sundukları hizmetleri meslektaşlarıyla rekabet edercesine tanıtmaktadırlar¹⁷.

Avukatlıkta reklâma başvurulmasının, meslek üzerinde olumlu olduğu kadar olumsuz etkileri de bulunduğu söylenmektedir. Gerçekten de bu alanda reklâma başvurulması genel olarak kamunun hukuki konular ve hukuki hizmetler hakkında daha bilinçli olmalarına yardımcı olmaktadır¹⁸. Hukuk hizmetinin niteliği ve ulaşılabilirliği hakkında toplumun bilgi sahibi olmasının ötesinde, avukatlar arasında reklâmın artması avukatları, aralarında rekabete teşvik ederek kaliteyi iyileştirip ücretlerin düşürülmesini de sağladığı söylenmektedir¹⁹.

14 Selinger, Carl M. , "The Public's Interest in Preserving the Dignity and Unity of the Legal Profession", *Wake Forest Law Review*, 1997, s.867.

15 Friedrich Kübler, "Hukuk Devletinde Yasama ve Yargı Organlarında Meslek Etiği", *Etik ve Meslek Etikleri*, Der. Harun Tepe, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara, 2009, s.191.

16 Kübler, Friedrich, "Hukuk Devletinde Yasama ve Yargı Organlarında Meslek Etiği", *Etik ve Meslek Etikleri*, Der. Harun Tepe, Türkiye Felsefe Kurumu, Ankara, 2009, s.191.

17 Avukatlıkta reklâm, bir yasak olmaktan çıkıp bir serbesti veya hak olarak ilk kez ABD'de kabul edilmiş ve Avrupa İnsan Hakları ve Temel Özgürlüklerin Korunmasına Dair Sözleşme'de ve ABD Anayasasında 'İfade özgürlüğü' temeline oturtulmuştur. Ardından Avrupa'da 'reklam yasağı' ifadesinin yerini 'reklam hakkı' ya da 'reklam serbestisi' gibi kavramlar almış, buna gerekçe olarak 'rekabet hakkı' gösterilmiştir. ("Reklam Yasağı mı, Reklam Serbestisi mi? İspanya ve İngiltere örneği Işığında Türkiye Uygulamasının Değerlendirilmesi". Bilici, Nurettin, İbrahim Bayar, Hukuk Kurultayı 2004, s.187)

18 Dobrowski, Lauren, "Maintaining the Dignity of the Profession: An International Perspective on Legal Advertising and Solicitation", *Dick. J. Int'l L.*, 1994, s.368.

19 Brosnahan, R.P., Lori B. Andrews, "Regulation of Lawyer Advertising: In the Public Interest?", *46 Brooklyn Law Review*, 1980, s.423

Bununla birlikte reklâmın gittikçe artması avukatlara saygının kamu nezdinde kayba uğramasına neden olabilmektedir²⁰. Amerika Barolar Birliğinin saptamasına göre avukatlık hizmeti ilişkilerinin ve avukatlık hizmetine erişiminin artması avukatlık mesleğinin kamusal imajını olumsuz yönde etkilediğine ve reklâmın, avukatlık mesleğinin imajında bir düşüş yarattığına inanılmaktadır²¹. Avukatlığın kamusal imajı derken neyi kast ettiğimizi yukarıda açıklamış bulunmaktayız. Avukat, serbest mesleğe sahip olmasının yanı sıra kamu hizmeti vermektedir. Bu sebeple serbest meslek niteliğinin birtakım sınırlamalara tabi tutulması gerekmektedir. Reklâm yasağı veya serbestisi²², avukatlık mesleğinin amacı ve gereklilikleri doğrultusunda yorumlanmalıdır.

Avukatlığın bir kamu hizmeti olması onun adaletini sağlanması anlamında toplumsal sorumluluğa sahip olmasını gerektirir. Avukatlık mesleğinin toplumdaki itibarının korunması bireylerin adalete olan güveniyle doğrudan ilgilidir. Avukatın bu sorumluluğunu gölgede bırakarak “salt iş ve ün sağlamak” niyetiyle rekabet ortamı yaratacak şekilde tanıtım yapması avukatlık mesleğinin gerekleriyle bağdaşmayan bir davranıştır. Ticari kaygıların ve rekabetin, mesleğin amacı ve gereklerinin önüne geçirilmesi düşünülemez. Avukatlık hizmetinde reklâmın sınırlandırılması sayesinde avukatlık mesleğinin ticarileşmesinin önüne geçilmekte ve avukatların müvekkilleri karşısında bağımsızlıkları korunarak avukatlığın kamu hizmeti niteliğinin zarar görmesi engellenmeye çalışılmaktadır. Dolayısıyla, Brosnahan’ın makalesinde

bahsettiği yukarıda değindiğimiz ‘reklâmın rekabeti artırıp olumlu sonuçları da beraberinde getirebilir’ görüşüne katılmamız bu anlamda pek mümkün değildir. Zira avukatlık mesleğinin kamusal niteliği, birbirlerinin meslektaşları olan avukatların birbirlerini rakip görmeleriyle bağdaşmamaktadır. Avukattan beklenen; avukatlık mesleğinin kamusal niteliğine ve gereklerine uygun davranmasıdır ve bu da avukatın kişisel yeterliliğine, bilgisine, objektifliği ve bağımsızlığına ve adil bir sisteme olan inancıyla yakından ilişkilidir²³. Rekabetin olduğu bir ortamda objektiflik ve bağımsızlık daha kolay risk altına girebileceği gibi adalete olan inanç da gölgelenebilir

Gerçekten de avukatlık mesleğinde reklâmın tanıtım amacını aşmış meslektaşları arasında rekabet boyutuna ulaşmaması gerekmektedir. Doğrudan doğruya ilgi çekme veya müşteri getirme çabası içermeyen faaliyetler, tanıtım faaliyeti olarak nitelendirilmelidir²⁴. Bilgi verme amacını güden, ölçülü, abartılı ve yanıltıcı beyanlar içermeyen tanıtımlar bilgi verme hakkı kapsamında nitelendirilebilir. Müvekkil sayısını arttırmak amacı sırf bir ticari kaygı içeriyorsa reklâmı meşru kılacak bir sebep değildir. Dava sonucunu garanti edici, sabit ücret karşılığı her tür davaya bakılacağı yönündeki ilanların da, hukuk bilincini geliştiren amaçların ötesinde gayelerle yapıldığı açıktır. Ancak yukarıda belirttiğimiz üzere, daha fazla insana ulaşma, insanların hukuk bilincini artırma isteği, kanımızca, reklâmın avukatlık meslek etiği doğrultusunda doğru yorumlanmasıdır. Avukatın mesleki sorumluluğu ve mesleki ahlakı (*morality*), müvekkilinin etkisi altında kal-

20 Dobrowalski, 368

21 Cebula, J.Richard, “Does Lawyer Advertising Adversely Influence the Image of Lawyers in the United States? An Alternative Perspective and New Empirical Evidence”, *The Journal of Legal Studies*, Vol.27, No.2 1998, s.504

22 Türk mevzuatında avukatlık meslek kuralları kapsamında bu husus ‘reklam yasağı’ olarak düzenlenirken kimi Avrupa ülkelerinde ve Amerika Birleşik Devletlerinde bu husus ‘reklam serbestisi’ olarak belirtilmiştir.

23 Selinger, s.867.

24 Güner, s.380

*maksızın bağımsız olarak şekillenmesi gerekir*²⁵. Mesleğin ticarileşmesi avukatların müvekkileri karşısında bağımsızlıklarını koruyup adaletin gerçekleşmesindeki rollerini riske atacağından reklâmın bir ticari araç olarak kullanılmaması önem arz etmektedir. Bu anlamda, nasıl ki hâkim ve savcının reklâma ihtiyacı yoksa avukatın da yoktur²⁶. Avukatın mesleğine olan saygısı ve müvekkili karşısında koruması gereken bağımsızlığına dair farkındalığı, onun, müvekkilini bir ‘müşteri’ olarak nitelendirip müşteri aramak niyetiyle reklâma başvurmasına mani olacaktır. Ulusal ve uluslar arası uygulamada avukatın kendine iş sağlama niteliğindeki her davranışı engellenmekte, reklâm hoş görülmemektedir²⁷.

Avukatlık mesleğinin ticaretle olan sınırını koruma kapsamında bizim mevzuatımızda da birtakım düzenlemeler yapılmıştır. Örneğin avukatlık bürolarının levhalarına dair sınırlandırmalar, kartvizitlerin reklâm niteliğini taşıyacak aşırılıkta olamaması şartı, yasada belirtilenler dışında unvan kullanma yasağı, yazılı ve görsel basında reklâm niteliği sayılabilecek beyanlarda bulunma yasağı gibi kurallar bunlardan bazılarıdır. Tüm bu düzenlemelerin amacı; bir yandan avukatlık hizmetini ticari bir meta haline dönüştürmemek, ada-

letin yerine getirilmesinde eşitliğin bozularak olası olumsuz sonuçları önlemek, diğer yandan da meslektaşlar arasında haksız rekabete yol açacak farklılıkların ortaya çıkmasına engel olmaktadır²⁸.

Sonuç Yerine

Avukatlık mesleğinde reklâm, müşteri sayısını arttırmak, ün kazanmak gibi amaçlarla kullanılabilmesi gibi kişilere savunma hakkını hatırlatmak, toplumun hukuk bilincini güçlendirmek ve genel anlamda adaletin gerçekleşmesine yardımcı olmak niyetiyle de yapılabilir. Saydığımız ilk amaçlara yönelik reklâmlar, avukatlık mesleğinin ticarileşmesine sebep olacak ve avukatın, müvekkil karşısındaki bağımsızlığını olumsuz etkileyecek niteliktedir. Öte yandan son belirttiğimiz amaçlara yönelik olarak yapılan reklâmlar avukatlık mesleğinin gereklerine uygun düşmekte ve meslek etiğiyle bağdaşmaktadır. Kaldı ki tek başına reklâmın engellenmesi ile avukatlık mesleğinin icrasında görülen etik ihlallerinin önüne geçilemeyeceği; ancak avukatlık mesleğinin amacıyla ve gereklilikleriyle çelişmeyecek şekilde tanıtım ve bilgi verme amaçlı yapılan reklâm faaliyetlerinin ise toplumdaki hukuk bilincini arttırmaya yönelik olarak faydalı olabileceği görülmektedir.

25 Luban, David, *Lawyers and Justice An Ethical Study*, Princeton University Pres, New Jersey, 1988, s.7

26 Mısır, Haşim, *Avukatlık Disiplin Hukuku, Türkiye Barolar Birliği*, Ankara, 2008, s.662

27 Mısır, s.621

28 Mısır, s.642